

fiskevattenägarna

Sveriges fiskevattenägareförbund

REMISSYTTRANDE

2019-02-18

Ert datum 2019-01-17

Ert dnr. 5388-2019

Länsstyrelsen i Västra Götaland
462 30 Vänersborg

Ålplan för Viskan – underlag för ändrad utsättningsstrategi

Sveriges Fiskevattenägareförbund har tagit del av förslaget till ändrad ålplan för Viskan och lämnar följande kommentarer och synpunkter.

Sammanfattning

Sveriges Fiskevattenägareförbund avstyrker det alternativ om ny fördelning av ål i Viskan som förordas av Fiskeutredningsgruppen (FUG) vid länsstyrelsen i Västra Götaland.

Vi hävdar att nuvarande, befintliga ålfördelningsnyckel är intimt kopplad till det civilrättsliga avtal som utgör grunden för *Ålplan Viskan*. Skälet till varför ålplanen kom till var att fördela ålynglen inom hela Viskans avrinningsområde och därmed säkerställa ålförekomst och ett fortsatt ålfiske sedan vattenkraftutbyggnaden stängt av ålens vandringsvägar. Frågar man denna princip så faller ålplanen som civilrättsligt avtal och villkoren i vattendomarna måste omgående börja gälla fullt ut.

Sveriges Fiskevattenägareförbund är väl införstådd i ålens nuvarande situation och värnar om ålen som art. Länsstyrelsen måste i första hand säkra upp att nuvarande villkor för ålvandring och skyddföreskrifter för ål i vattendomarna efterlevs för samtliga avrinningsområdets dammar och vattenkraftverk och dessutom klargöra ålplanens status i sammanhanget. Att ensidigt ändra utsättningsplanen för ål utan att detta är säkerställt är inte långsiktigt till gagn för ålen och dessutom högst tvivelaktigt ur flera aspekter.

Kommentarer och synpunkter

Sveriges Fiskevattenägareförbund företräder flertalet av fiskerättsägarna/ fiskevårdsområdesföreningarna i Viskans avrinningsområde. Vi är förvånade över att FUG inte har varit i kontakt med oss under utarbetandet av förslaget då det i hög grad berör våra medlemmars fiskevatten.

Ålplanen är i grunden en märklig konstruktion. Enligt FUG är *Ålplan Viskan* en frivillig överenskommelse som bygger på ett civilrättsligt avtal och parterna som står bakom avtalet är de som listas i kallelsen till ålplanens bildande från 1979. Dessa är ett antal av de större kraftverksägarna i Viskan samt Hallands respektive Södra Älvsborgs Fiskevattenägareförbund (numera Sveriges Fiskevattenägareförbund) som företrädare för avrinningsområdets fiskerättsägare. Slutsatsen är att parterna i det civilrättsliga avtalet *Ålplan Viskan* utgörs av ett antal av kraftverksägarna och de berörda fiskerättsägarna i avrinningsområdet. Dåvarande fiskerimyndighet, Fiskeriverket och dess fiskekommittéer i berörda län, hade en mycket aktiv roll i tillblivelsen av planen

och sanktionerade densamma. Emellertid kan inte en myndighet vara en part i ett civilrättsligt avtal. Fiskerimyndighetens roll, numera länsstyrelsen, är att som tillsynsmyndighet se till att villkoren i vattenkraftverkens domar efterlevs.

Av stadgar och ursprungliga dokument kring *Ålplan Viskan* framgår att *tidigare skyldigheter att hålla anordningar för ålens framkomst skulle upphöra i och med ålplanens tillkomst och att anslutning till planen ska ske av dammägare med skyldighet enligt dom i fråga om ålens framkomst*. Dessutom stadgas att de åtgärder för ålens framkomst som finns enligt åläggande i domar genast ska iståndsättas om föreningen upplöses.

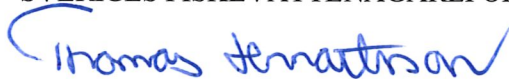
Vår tolkning utifrån detta är att ålplanen, om den ska betraktas som ett giltigt dokument, för närvarande ersätter berörda kraftverks skyldigheter för ål enligt vattendom. Vi anser också att den gällande överenskommelsen är intimt sammankopplad med fördelningsnyckeln och att avtalet faller om man går in och gör permanenta ändringar i fördelningen av ålyngel. Ålplanen skulle då upplösas och villkoren i vattendomarna omgående börja gälla.

FUG hävdar i sin tur att ålplanen är en frivillig överenskommelse och att de villkor rörande ål som är fastlagda i vattenkraftverkens domar ska gälla oavsett åtaganden enligt ålplan. FUG och länsstyrelsen har emellertid inte kunnat redogöra för om kraftverksägarna idag lever upp till de villkor som är fastlagda i domarna. Länsstyrelsen har nu öppnat ett tillsynsärende i frågan och lovat återkomma med besked om villkorsefterlevnaden.

Sveriges Fiskevattenägareförbund är väl införstådd i ålens nuvarande situation och värnar om ålen som art. Det är nu hög tid att kraftbolagen tar ett avsevärt större ansvar för att säkerställa ålens upp- och nedströmsvandring i alla vattendrag, däribland Viskan. Länsstyrelsen måste i första hand säkra upp att nuvarande villkor för ålvandring och skyddsföreskrifter för ål i vattendomarna efterlevs för samtliga avrinningsområdets dammar och vattenkraftverk och dessutom klargöra ålplanens status i sammanhanget. Att ensidigt ändra utsättningsplanen för ål utan att detta är säkerställt är inte långsiktigt till gagn för ålen och dessutom högst tvivelaktigt ur flera aspekter som nämnts ovan. Det kan dessutom inte uteslutas att flera av kraftverksägarna tolkar in att ålägganden enligt ålplanen ersätter villkoren i vattendomen. I nästa steg är det sedan högst angeläget att länsstyrelsen verkar för att åtgärder för problemfri upp- och nedströmsvandring hos ålen blir en prioriterad del i kommande miljöprovning av vattenkraften inom Viskans avrinningsområde.

Med vänlig hälsning

SVERIGES FISKEVATTENÄGAREFÖRBUND

Thomas Lennartsson

Förbundsdirektör

Sveriges fiskevattenägareförbund

Lilla Böslid, 305 96 Eldsberga

Tel. 0702-70 83 24

Epost. thomas.lennartsson@vattenagarna.se

www.vattenagarna.se

Om Sveriges Fiskevattenägareförbund

Sveriges Fiskevattenägareförbund är rikstäckande intresseorganisation för landets ägare och förvaltare av enskilda fiskevatten. Vår värdegrund är att ägandet är den bästa förutsättningen för att den begränsade resursen fiskevatten ska nyttjas uthålligt men där ägandet också innebär ett tydligt ansvar. Vi arbetar för en stark äganderätt, för ett ansvarsfullt och engagerat ägande och för att resursen fiskevatten skall öka i värde. Vår kärnverksamhet är näringspolitisk bevakning, service och rådgivning till våra medlemmar.